

- I. ONTWERP-RADENWET.
II. ONTWERP-ZIEKTEWET.

(68. 3.)

(Niet in de Bijlagen opgenomen.)

(68. 4.)

VRAAGPUNTEN.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Het is der Commissie van Voorbereiding voor de wetsontwerpen tot vaststelling der Radenwet en der Ziektewet gebleken, dat tegen sommige hoofdpunten der in die wetsontwerpen vervatte voorstellen bij de leden der Kamer ernstige bezwaren bestaan. De Commissie heeft overwogen, dat de omvangrijke arbeid, welke voor de voorbereiding van het openbaar debat over deze wetsontwerpen noodig is, vrijwel vergeefs zou zijn, indien de Kamer zich met die hoofdpunten niet kan vereenigen en deze voorstellen omwerking zouden behoeven om hare instemming te kunnen verwerven. Bovendien zou in dat geval het tot stand komen eener ziekteverzekering door het verrichten van dien omvangrijken arbeid aanmerkelijk vertraagd worden. Daarom heeft de Commissie besloten van de bevoegdheid, haar geschonken bij art. 43 van het Reglement van Orde, gebruik te maken en aan de Kamer de volgende vraagpunten voor te leggen:

I. Is het wenschelijk Raden van Arbeid in te stellen, belast met de taak om mede te werken tot de uitvoering van wetten betreffende den arbeid?

II. Is het wenschelijk de wettelijke ziekteverzekering te beperken tot uitkeering van ziekengeld, met uitsluiting van de zorg voor geneeskundige hulp?

III. Is het wenschelijk de ziekteverzekering uitsluitend te doen plaats hebben bij van Overheidswege in te stellen organen?

Ter toelichting van deze punten volgt hier een kort verslag van hetgeen daaromtrent in de afdelingen en in de vergaderingen der Commissie werd opgemerkt.

Iste vraagpunt.

De Regeering heeft zich niet bepaald tot de regeling der ziekteverzekering. Zij heeft tevens voorgesteld „publiekrechtelijke organen” in het leven te roepen, die niet enkel het beheer van ziekenkassen zouden voeren, maar in het algemeen zouden hebben mede te werken tot de uitvoering van wetten betreffende den arbeid. De Kamer ziet zich dientengevolge niet enkel gesteld voor de vraag, op welke wijze de ziekteverzekering het best is in te richten, maar ook voor de vraag, of het wenschelijk is bij deze gelegenheid lichamen, getooid met den weidschen naam van Raden van Arbeid, in te stellen. Deze lichamen zouden bestaan uit een gelijk aantal gekozen vertegenwoordigers van de werkgevers en van de werklieden. Zij zouden naar de voorstellen der Regeering uitvoeringsorganen zijn, maar toch verschillende van de bevoegdheden verkrijgen, welke aan de provinciën, gemeenten en waterschappen zijn toegekend. Zij zouden, onder meer, dadingen kunnen treffen, rechtsgedingen

kunnen voeren, verordeningen mogen vaststellen. De bezodigingen van de voorzitters en van de secretarissen, die den graad van doctor in de rechtswetenschap moeten bezitten, en de vergoedingen, aan de leden te verleenen, zouden ten laste van het Rijk komen. Naar schatting zou voor de bestrijding dezer uitgaven jaarlijks een bedrag van 1 à 1½ miljoen noodig zijn.

De in art. 49 van het ontwerp-Radenwet voorkomende omschrijving van de taak der voorgesteide Raden is ontleend aan art. 144 der Grondwet, hetwelk bepaalt, dat de gemeentebesturen, wanneer de wetten, algemeene maatregelen van bestuur of provinciale verordeningen het vorderen, hunne medewerking tot uitvoering daarvan verleenen. Door enkelen werd betwijfeld, of het opdragen van medewerking tot uitvoering van eene categorie van wetten aan andere dan in de Grondwet vermelde instellingen met den geest dier wet is overeen te brengen. Vele anderen deelden dit gevoelen niet. Vrij algemeen achtte men het echter niet raadzaam voor uitvoering van wetten betreffende den arbeid nieuwe publiekrechtelijke lichamen van dezen aard in te stellen, welke voor 's Rijks schatkist belangrijke uitgaven zullen medebrengen.

De Memorie van Toelichting vermeldt, dat zooveel mogelijk is gevolgd „het door de ervaring van ruim eene halve eeuw beproefde voorbeeld der Gemeentewet, een voorbeeld bovendien, dat aanpassing waarborgt aan Nederlandsche begrippen en toestanden.” Deze vergelijking van de Raden van Arbeid met de gemeentebesturen werd onjuist geacht. Men merkte op, dat de gemeenten niet in 1850 door den wetgever zijn in het leven geroepen, maar instellingen zijn, uit de maatschappij opgekomen en dienende tot behartiging van plaatselijke belangen. Vele steden bezaten reeds vóór eeuwen eene autonomie, welke door het bestuur des lands werd geëerbiedigd en bevestigd. In de gemeenten heeft zich een eigen leven ontwikkeld en de regeling van hare autonomie, welke de Gemeentewet bracht, heeft in menig opzicht heilzame gevolgen gehad. Dat aan zulke lichamen deel wordt gegeven in de uitvoering van wetten en algemeene maatregelen van bestuur, is zeker goed te keuren, omdat daardoor bezwaren worden weggenomen, welke uit door het centraal gezag verordende bepalingen kunnen voortvloeien, indien de uitvoering daarvan uitsluitend geschiedt door van de Regeering afhankelijke ambtenaren. Bij de arbeidsraden kan van aanpassing aan hetgeen uit de maatschappij is opgekomen echter geene sprake zijn. Het zouden zijn instellingen, door den wetgever zonder eenig verband met de bestaande locale instellingen in het leven geroepen. De gebieden, waarin zij hunne taak zouden hebben te vervullen, zouden verkregen worden door eene indeeling des lands, welke niet anders dan willekeurig kan zijn.

In de Memorie van Toelichting betoogt de Regeering, dat naast de organisaties van werkgevers en arbeiders noodig is een publiekrechtelijk orgaan, waaraan de Overheid kan opdragen de vervulling van bepaalde functies; dat de Overheid zich in hare aanraking met het leven van den arbeid aangewezen ziet of op besturen, wier samenstelling plaats heeft zonder dat voldoende rekening wordt gehouden met een hun op te dragen sociale taak, of op hare ambtenaren; dat bij uitbreiding der wettelijke arbeidersbescherming het gemis van eene organisatie van den arbeid enerzijds zal leiden tot het maken van gebrekkige bepalingen, anderzijds tot klachten te gelijk over belemmerende ambtenaarsbemoeiing en onvoldoende contróle.

De taak dezer lichamen wordt in deze verklaringen slechts in zeer algemeene termen aangeduid. Er wordt gesproken van bepaalde functies, maar welke die functies zouden zijn, blijkt ook ten aanzien van reeds bestaande wetten betreffende den arbeid niet. De Regeering deelt niet mede, in welke opzichten en in welke mate de uitvoering van die wetten aan de Raden zou worden opgedragen. Het scheen verder zonderling lichamen in het leven te roepen voor uitvoering van wetten, die nog niet bestaan en waarvan men den inhoud niet kent. Of de voorgestelde organen de meest geschikte zouden zijn voor de uitvoering van nog te maken wetten op den arbeid, is eene vraag, welke niet is te beantwoorden, zoolang zulke